

Vergaderjaar 2024–2025

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

JN

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2025

Het kabinet geeft in deze brief een stand van zaken met betrekking tot het voornemen van het Secretariaat-Generaal van de Raad om de toegang van de nationale parlementen tot het EU-documentensysteem *Delegates Portal* te beëindigen.

Met deze brief komt het kabinet tegemoet aan het verzoek van de vaste Kamercommissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer om – voorafgaand aan het commissiedebat (CD) informatievoorziening op 28 mei as. – geïnformeerd te worden over de nationale opvolging van de toegang tot EU-documenten.¹ Ook informeert het kabinet langs deze weg, conform toezegging in het CD informatievoorziening van 10 februari 2022², uw Kamer over het controle-instrumentarium van het Europees Parlement.

Achtergrond

Het Secretariaat-Generaal van de Raad heeft in september 2023 het voornemen geuit om de groep gebruikers die rechtstreeks toegang kunnen krijgen tot het *Delegates Portal* te beperken; nationale parlementen zullen daarmee geen directe toegang meer hebben tot het *Delegates Portal*. Deze maatregel maakt deel uit van een bredere aanscherping van de informatiebeveiliging binnen de EU in het kader van de huidige geopolitieke context. Om dezelfde reden is ook een multi-factor authenticatie geïntroduceerd waarmee een extra beveiliging laag is aangebracht voor de *Delegates Portal*-accounthouders.

¹ Tweede Kamer der Staten-Generaal, vaste commissie voor Europese Zaken, *Verzoek EU-informatievoorziening*, d.d. 31 januari 2025, kenmerk 2025Z01159/2025D03776.

² Toezegging Min BZ om de nadere gedachtevorming welke instrumenten het Europees Parlement tot zijn beschikking moet hebben met de Kamer te delen

Aangezien in de loop der jaren een praktijk is ontstaan waarbij de nationale parlementen van een aantal lidstaten rechtstreeks toegang hadden tot het *Delegates Portal*, biedt het Secretariaat-Generaal van de Raad een overgangperiode waarin (de betreffende) nationale parlementen hun toegang tot het *Delegates Portal* tijdelijk behouden totdat een technische oplossing door de lidstaten tot stand is gebracht. Het Secretariaat-Generaal van de Raad stelt het zogeheten «*Council Information Exchange Platform*» (ClxP) beschikbaar. Met dit systeem kunnen lidstaten de documenten uit het *Delegates Portal* op verschillende manieren aan eventuele andere partijen, waaronder in het bijzonder hun nationale parlementen, verstrekken.

Kabinetsinzet en huidige stand van zaken in Nederland

Het kabinet hecht onverkort aan goede informatievoorziening aan de Eerste en Tweede Kamer over EU-besluitvorming. Op basis van de EU-informatieafspraken worden de beide Kamers dan ook in een vroeg stadium van EU-beleids- en besluitvorming en de voorgenomen kabinetsinzet geïnformeerd, zodat de beide Kamers de controlerende taak ten opzichte van de regering, en daarnaast de zelfstandige rol binnen de Europese Unie, effectief kunnen vervullen.³

Nederland heeft er in dat kader bij het Secretariaat-Generaal van de Raad voor gepleit dat het *Delegates Portal* voor nationale Parlementen rechtstreeks te benaderen blijft, omdat dit een toegankelijke manier is om EU-documenten te raadplegen. Het Secretariaat-Generaal van de Raad heeft daarop aangegeven dat de ontsluiting van EU-informatie een verantwoordelijkheid is van nationale lidstaten, maar dat het mee wil werken aan een overgangstermijn tot het moment dat lidstaten een goed functionerend ClxP hebben uitgerold.

Zoals aan uw Kamer gecommuniceerd in mei 2024⁴ is uit besprekingen in Brussel over het voornemen van het Secretariaat-Generaal van de Raad voortgekomen dat de toegang van de nationale parlementen tot de EU-documenten die momenteel via het *Delegates Portal* worden ontsloten, niet in het geding is. De veranderingen voor de gebruikers betreffen enkel de technische faciliteiten waarmee de toegang tot de documenten kan worden verkregen. De wijze van ontsluiting en de functionaliteiten kan de lidstaat in overleg met gebruikers zelf invullen.

De EU-documenten die via het ClxP-systeem ter beschikking worden gesteld, zijn gelijk aan de documenten uit het *Delegates Portal*. Hiermee kan het kabinet via het ClxP de EU-documenten, zoals deze momenteel via *Delegates Portal* raadpleegbaar zijn, ontsluiten aan beide Kamers.

Het ClxP-systeem bevat echter geen gebruikersomgeving. De doorzoekbaarheid van EU-documenten beschouwt het kabinet ook als een verantwoordelijkheid van de Staten-Generaal. In Nederland hebben daarom op ambtelijk niveau besprekingen plaatsgevonden om informatie over de technische veranderingen en de mogelijkheden in deze transitie uit te wisselen en gezamenlijk te bespreken. Om de transitie goed te laten slagen is de samenwerking met de IT- en informatiediensten van zowel de Eerste als de Tweede Kamer van doorslaggevend belang.

³ De verschillende EU-informatieafspraken zijn samengebracht in de volgende kamerbrief: Kamerstuk 22 112, nr. 2898. Zie vervolgens ook de toezegging van de Minister van Buitenlandse Zaken om non-papers die Nederland heeft mede ondertekend aan de beide Kamers te verzenden, Kamerstukken 2021/22, 22 112, nr. 3301.

⁴ Kamerbrief van 15 mei 2024, inzake toegang EK/TK tot Delegates Portal, Kamerstuk 22 112, nr. 2898.

Het is van belang dat de *Chief Information Officers* van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en van de Eerste en de Tweede Kamer met elkaar in contact treden om de verschillende mogelijkheden, en de daarbij behorende modaliteiten zoals beheer, kosten en verantwoordelijkheden, te bespreken. Bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken is hiervoor tevens een speciale projectgroep ingericht met medewerkers van onder andere de IT- en informatievoorzieningsdiensten.

Het kabinet hecht belang aan het tot stand brengen van een oplossing in samenspraak met beide Kamers. Het kabinet vertrouwt er op dat ambtelijk tot een werkbare oplossing kan worden gekomen, zodat EU-documenten op toegankelijke wijze beschikbaar blijven voor de Eerste en Tweede Kamer.

Controlemechanismen Europees Parlement

Het Europees Parlement (EP) beschikt over verschillende instrumenten om controle uit te oefenen op de Commissie. Allereerst kan het EP invloed uitoefenen op de koers en samenstelling van de Commissie door zijn instemmingrecht, voorafgaand aan het aantreden van de Commissie. Ook heeft het EP medebeslissende, raadgevende of goedkeurende bevoegdheden bij wetgevingsprocedures. Samen met de Raad voert het EP ook de begrotingstaak uit.

Daarnaast legt de Commissie verantwoording af aan het EP. Ook kan het EP een tijdelijke enquêtecommissie instellen om vermeende inbreuken op het Unierecht te onderzoeken en klachten van burgers voorleggen aan de Europese Ombudsman. Het EP kan ook een beroep tot nietigverklaring tegen handelingen van andere instellingen zoals de Commissie wegens onbevoegdheid of schendingen instellen bij het Hof van Justitie van de EU.

Het EP kan parlementaire vragen stellen en druk uitoefenen op de Commissie door resoluties aan te nemen. In het uiterste geval kan het EP met een motie van afkeuring de Commissie tot aftreden dwingen. Het kabinet is voorstander van een aanvullende bevoegdheid om een individuele Commissaris tot aftreden te kunnen dwingen. In geval van toekomstige Verdragswijziging zal het kabinet, conform de motie-Jetten/Mulder, hiervoor pleiten. Zoals eerder vermeld onderhandelt het EP momenteel met de Commissie over een herziening van het zogenaamde Kaderakkoord.⁵ Dit Kaderakkoord is in 2010 overeengekomen en herzien in 2018. De Raad is geen partij bij dit akkoord. Het kabinet hecht aan het behoud van het institutionele evenwicht zoals vastgelegd in de EU-verdragen. Het Kaderakkoord mag geen afbreuk doen aan prerogatieven en rechten van de Raad.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

⁵ Zie Verslag Raad Algemene Zaken van 17 december 2024 | Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstuk 21501-02 nr. 3002)